

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quandonam Vsurarius dominium acquirat rei per usuram acceptæ? parag.
1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

CAPUT VII.

De Dominio circa res per Usuram
acquisitas.

§. I.

Quando nam Usurarius Dominium acquirit res per Usuram acceptas?

1. **R**es per usuram acquisitæ, vel Primo sunt habentes functionem, puta, Pecunia, Frumentum, Oleum, &c. vel Secundo functionem non habentes, ut Vestis, Equus, Prædium. De his posterioribus Usurarius ex nostra sententia, ut mox videbimus, non acquirit Dominium, quia res aliena, ubi discerni potest, semper remanet Domini.

2. De illis prioribus distinguendum est, nam, vel Usurarius illas commiscuit cum suis ita, ut discerni nequeant, vel non immiscuit, seu ita immiscuit, ut discerni possint.

3. Si loquamur de casibus, in quibus commiscuit, ita, ut discerni nequeant, acquirit illorum dominium Usurarius, sed cum obligatione eas reddendi Domino, in æquivalenti, omniaque damna resarciendi. Ita passim Jurata, a docentque Lessius, b & Molina, c addeates, cum cujus est res permista cum re alterius, habere Jus in eo cumulo, quamdiu extat, sive apud ipsum Usurarium, sive apud alium, & ante alios creditores illi debet ex eo cumulo satisfieri. Et quidem merito, quia in illo cumulo certum est, adesse rem Domini, quamvis ea non discernatur, ergo potior ratio ejus Domini habenda est, quam aliorum creditorum, qui rem suam non habent in cumulo.

Verum, si loquamur in casibus, quando non immiscuit, an scilicet pecuniæ (sub hoc nomine, intellige hic semper Oleum, Frumentum, & cetera functionem recipientia) non immistæ cum suis Usurarius dominium acquirat? res est controversa apud Doctores. Et quamvis, ut notat Delugo loco citato numero 207. raro accidat, ut eas non immisceat Usurarius cum suis, qui est casus præcedentis numeri secundi, tamen, quia negari non potest, posse contingere, ut non statim immi-

scat, idem non est hæc quæstio à nobis omitenda; præsertim cum per hanc occasionem multa sint dicenda circa res functionem non habentes.

5. Triplex autem est circa id opinio. Prima d' negat, ab Usurario, ut, & à quocunque latrone acquirit dominium pecuniæ usurariæ, vel furtivæ, quando hæc discerni valent, additque multo magis non acquirit dominium ab Usurario rerum non habentium functiones, ut v. g. Equi, Vestis, Prædii, id quod ego num. 1. tanquam mihi certum, suppone volui.

6. Secunda e affirmat, acquirit dominium ab Usurario rerum acceptarum per Usuram, sive hæc sint functionem habentes, sive non habentes, quando discerni valent, sed dominium certe debile, quia remanet in ipso omnimoda obligatio restituendi, etiam in individo, quidquid ipse per dictam usuram accepit.

7. Tertia sententia distinguit, affirmat enim acquirit dominium ab Usurario rerum habentium functionem, etiam si hæc discerni possint; non vero dominium rerum functionem non habentium. Hanc sententiam sequuntur aliqui apud f Salas, qui eam improbabilem esse, & fundamento carere docet, & quia sanctalis est, cum non sit major ratio de unis, quam de aliis, ideo de illa amplius loqui, ne laboremus; vide tamen, quæ dicam cap. 8. §. 1. n. 2.

8. Quamvis autem secunda sententia, quam sequitur, ut dixi, Delugo, quamque ipse fuse probat, probabilis censenda sit, tamen mihi multo probabilior est Prima; cujus ratio, ut intelligatur, recolendum est, illud, quod ego g alibi quæsi. An contractus ex metu gravi injusto factus, sit eo ipso invalidus, an vero sit quidem validus, sed irritandus à Judice; Et quidem ibi claro argumento, ut mihi videretur, confeci, esse invalidum ipso facto, quia nimirum in jure naturæ impossibile est, ut ex Injustitia oriatur Justitia, sed si ex contractu meticulouso oriatur contractus validus, oriatur Justitia ex Injustitia, ergo & cetera. Minorem probavi, nam, si contractum dicis esse validum, dicis inde nasci obligationem, contractus enim essentialiter est *ultra citroque obligatio*, ergo hæc obligatio Justitiæ oriatur ex Injustitia, non aliunde enim

a §. Si duorum. Inst. De rerum divisi. l. Si alieni ff. de solut. b Less. li. 2. c. 20. nu. 256. c Molin. d. 326.

d Quam sequitur Molin. d. 12. §. 1. l. e. n. 1. Salas l. c. alibi. q. Delugo mox sequitur e Delugo d. 2. §. de inst. à n. 206. d' hoc casu.

f Salas de v. jur. d. 38. nu. 4.

g Lib. 1. d. De cal. l. 2. §. 1. n. 11.

enim oritur per te, nisi ex contractu meticulouso injusto.

9. Ex his ergo ducitur ratio primæ sententiæ, quam ego sequor, quæ scilicet docet, Usurarium non acquirere dominium rerum per usuram acceptarum, si discerni valeant, nam Mutuatarius usuras, seu lucrum ex mutuo dat Usurario per contractum jure naturæ invalidum, dat enim vi coactus, non potens scilicet aliud facere, nè vilis habeatur, nè difficulter postea mutuum inveniat, &c. Ergo dat per contractum meticulousum, ergo per contractum, ut dictum est, invalidum, & consequenter non valentem parere translationem dominii in accipiente.

10. Obijcies (& hæc est potior ratio contra nos) Mutuatarius, licet vi, & metu sit coactus voluntariè tamen dat usuras Usurario; meum enim non tollere voluntarium simpliciter, omnes docemus; ergo Usurarius eorum dominium acquirit; accepit enim rem à volente, & potente donare.

Respondeo. Nego consequentiam; ad transferendum enim dominium non satis est, ut quomodocunque voluntariè ad te mea res perveniat, seu tibi voluntariè detur, sed debet dari, atque ad te pervenire cum aliquo titulo: at Usurarius nullum titulum habet, non emptionis, non lucri cessantis, non liberalis donationis, non alterius generis (si enim aliquis ex his adesset, jam non esset usura) ergo, &c.

11. Dices. Titulus erit ipsa datio Mutuatarii voluntaria simpliciter, quamvis hæc sit meticulousa; quæ certè datio simpliciter voluntaria cum non adsit in furto, ut non adsit in pignore juxta dicta cap. sexto §. primo, non est mirum, quod per ipsam Fur, & Pignoratarius dominium non acquirant. Cum ergo in casu nostro adsit ejusmodi voluntaria datio, potens ea erit ad transferendum dominium in Usurarium.

Respondeo. At hoc probavit nostra ratio, quod scilicet ex datione meticulousa, quamvis aliquo modo voluntaria, cum sit datio intrinsecè affecta, seu maculata ab Injustitia, non possit oriri justum dominium in Usurario æque, ac non potest in Fure. Quicquid ergo dicat Delugo loc. cit. contendens, hanc esse Injustitiam, seu injuriam extrinsecam; esto enim sit dationi in genere consideratæ ex

Tamburinus de Sacramentis.

trinsecam; non tamen dationi huic singulari, de qua loquimur, extrinsecam est, sed profus intrinsecam, vel certè omninò impediens, nè resulset translatio dominii in Usurario.

Nota, quosdam contractus meticulousos in utraque sententia eo ipso esse invalidos, quos ex Sanc. a nos alibi enumeravimus.

Fructus rei acceptæ per Usuram, Cujus?

a Sanc. l. 4.
mat. d. 8.]

12. Ex dictis inferitur Primò, si prædium, domus, equus habita ab Usurario per usuram, fructus faciant, omnes illos Mutuatario deberi, quia illa in Dominio Mutuatarii sunt, undè ipsi (deductis expensis) fructificent, ut iterum dicam cap. 9. §. 1.

Delugo loc. cit. in sua sententia distinguit. Vel enim (inquit) eos fructus à re sua percepisset Mutuatarius, si rem illam Usurario non dedisset pro lucro usuræ; vel non percepisset, quia domum v. g. Mutuatarius non locavisset. Si prius, eos fructus debet restituere Usurarius Mutuatario, ut scilicet nullum damnum patiatur dictus Mutuatarius ex injusta læsione: at si posterius, non debet, quia ex una parte Mutuatarius non est læsus; jam enim ipse non percepisset ex re illa eos fructus, ut supponimus, & ex altera parte hi sunt fructus rei, cujus dominium in sententia Delugo, ipse mutuans habet; ergo ipsi Mutuanti fructificat. Id, quod probabile est, sicuti probabilis est illa sententia. Sed certè nostra probabilior, ut modo vidimus, undè sequitur, fructus debere esse Mutuatarii, utpotè fructus rei suæ, ut dictum est.

Res empta ex pecunia Usuraria, cujus?

13. Inferitur Secundo, seu hinc per occasionem notetur, res, quas Usurarius sibi emit pecunia ipsa Usuraria, quamvis non permixta, in ipsius Usurarii transire b dominium (idem b Mol. id dic de re empta à fure pecunia furtiva) Ratio latè probata est, quia res empta non est fructus pecuniæ, bans. d. quæ est sterilis, sed est veluti effectus voluntariæ emptionis, seu susceptæ negotiationis; 326.
Cum ergo ejusmodi emptio, seu negotiatio sit tota ipsius Usurarii, seu furis, idèd in ipsius ementis, seu negotiantis dominium res empta veniet. Hanc illationem concedunt omnes, etiam illi, qui negant, dominium usurarum

T t t trans-

transferti in Usurarium, & colligitur aperte
ex a Jure, notatque Molina, b aliique. Remanere nihilominus in Usurario, & Fure obligationem tantundem reddendi, & damna inde sequuta Mutuatario, vel Domino, nimis est dictam saepe.

a L. 2. C. Si quis alteri

L. Si ex ea

C. de rei vindicat.

b Molin. d.

§ 27. Less.

l. 2. c. 20.

nu. 161.

Salas to. c.

du. 39.

§. II.

An bona usuraria sint obligata pro usuris?

1. Quandoquidem in Usurario remanet dicta obligatio. Quærimus an ea afficiat solam personam ipsius, an etiam ejusdem bona, ita, ut omnia bona Usurarii remaneant hypothecata pro usuris solvendis?

2. Respondeo. Sed antè responsonem duo præmitto. Primò, posse nos, vel loqui de bonis Usurarii (idem etiam est in fure) emptis pecunia ipsa usuraria, vel posse nos loqui de bonis aliis, quæ alia propria pecunia, vel alia via ad ipsam pervenerunt. Non loquimur autem de bonis ipsis in individuo extantibus male acquisitis per usuram, hæc enim certo semper debent Domino apud quemcunque inveniantur constat ex dictis, & dicam ca. 2. §. 1. n. 1.

3. Secundò præmitto, quid sit, rem meam esse alteri, sive tacitè, sive expressè hypothecaram? est enim, rem meam esse realiter obligatam alteri. Quare ipsi rei sic affixa est obligatio, ut quamvis transeat, sive per venditionem, sive per donationem, sive per alium contractum in cujuscunque possessionem, semper Creditor possit ab illa re exigere suum creditum; est enim pignus suæ rei, Licet ergo Usurarius sit obligatus personaliter ad solvendas usuras, undè, & omnia bona sua sint etiam tacite obligata, ut habet Delugo, c & possit, debeatque cum illis, vel eorum pretio satisfieri Creditoribus. Tamen est ratio personæ, nam propterea, si quod ex his bonis transeat in dominium alterius possessoris, qui personam Usurarii non repræsentet, si v. g. alicui tale bonum v. gr. domus legitime vendatur, excutit domus à se ejusmodi obligationem, quod non posset facere, si esset realiter obligata.

4. Nunc jam respondeo tribus dictis. Dico Primò, personam Usurarii & ejus bona

omnia, dum ea possidentur ab Usurario, esse obligata pro usuris, vel furtis solvendis. Ratio est manifesta, quia Usurarius obligatur ad restitutionem acceptorum per usuram ex injusta acceptione, undè semper ipse per quæcunque bona, quæ habet, tenetur ejusmodi restitutionem expedire.

5. Dico Secundò, Bona Usurarii, vel Furis empta, vel habita aliundè, quam ex pecunia usuraria, vel furtiva, non esse neque tacitè, neque expressè ex se hypothecata pro solvendis Usuris.

6. Dico Tertio, Bona eorundem empta pecunia Usuraria, vel furtiva, quamvis aliqui dicant, esse realiter hypothecata pro dictis usuris, vel furtis, undè affirmant, quocunque proveniant, sive per contractum onerosum, qualis est venditio, sive per lucrativum, qualis est Donatio, transire cum hoc onere, tamen probabilius longe est, nequaquam esse ex se hypothecata, nec cum dicto onere transire.

6. Ratio potissima secundi. & tertii dicti est, quia ex una parte, (ut modo diximus §. præced.) res empta fructus est negotiationis ementis, atque adeo sit ejus domini, & ex alia parte, hypotheca realis, seu obligatio, vel debet induci à Jure, sic ipso disponente, vel à conventionione partium; non enim naturaliter ex se inducta est, cum ergo sive loquaris de rebus emptis pecunia usuraria, vel furtiva, sive de rebus aliundè habitis, non appareat in Jure, eas esse realiter hypothecatas pro usuris, vel furtis, quia nullibi toto corpore legum id legitur, neque ex conventionione partium, ut ex se constat, sequitur, eam non esse à nobis inducendam.

8. Quando igitur Pontifex Cap. de Usuris decrevit, ut ad solvendas usuras, venderetur prædium usuris emptum, loquutus est de prædio, quod emerat pecunia usuraria ipse Usurarius, illudque possidebat, non autem de prædio, quod translatum fuerat ad alios. Et quamvis potuisset Pontifex statuere, ut venderentur alia bona possessa ex alio titulo ab Usurario propter obligationem personalem, quam modo n. 4. diximus; tamen in odium, & pœnam delicti usuræ, rectè statuit, ut non hæc, sed illa empta cum pecunia usuraria auctoritate Judicis venderentur.

9. An autem, quando res empta cum pecunia

Delug. d.
20. de
iust. num.
107.